

25. februar 2022

I medfør af § 37 stk. 1 i Forretningsordenen for Inatsisartut fremsætter jeg følgende spørgsmål til Naalakkersuisut.

Spørgsmål til Naalakkersuisut:

1. **Hvad er status på undersøgelse af det generelle prisniveau på dagligvarer herhjemme, som nævnes i svarnotatet til 2. Behandlingen af EM2019/58?**
 - a. **Hvornår regner Naalakkersuisut med at præsentere denne undersøgelse for Inatsisartut og for offentligheden?**
2. **Hvad er status på undersøgelsen af at gøre laktosefri fødevarer billigere for forbrugerne, som Inatsisartut vedtog under efterårssamlingen 2019 (EM2019/58)?**
 - a. **Hvornår regner Naalakkersuisut med at præsentere denne undersøgelse for Inatsisartut og for offentligheden?**
3. **Hvilke konkrete initiativer agter Naalakkersuisut at tage på baggrund af de nævnte undersøgelser?**
4. **Hvorledes kan Naalakkersuisut påvirke og regulere fødevarerpriserne?**
5. **Hvordan vil de grønlandske forbrugere påvirkes som resultat af den fortsatte stigning i fødevarerpriserne på verdensplan?**
 - a. **Er der områder hvor man vil være særligt opmærksom på at gribe ind over for stigende forbrugerpriser for eksempel på korn- og mælkeprodukter?**
6. **Hvad er Naalakkersuisuts holdning til, at der fortsat er begrænsning på import af grønlandske råvarer til Danmark?**
 - a. **Agter Naalakkersuisut at ændre import/eksportreglerne således, at forbrugere i Danmark og grønlandske borgere i Danmark får mulighed for at købe og importere større mængder af grønlandske råvarer?**
7. **Hvad er status på Naalakkersuisuts målsætning om at gøre grønlandske råvarer mere tilgængelige for grønlandske patienter i det grønlandske hus i Danmark og for øvrige indlagte i det grønlandske sundhedsvæsen?**
 - a. **Hvad agter Naalakkersuisut konkret at gøre for at sikre sig at grønlandske fødevarer integreres som et tilbud?**
8. **Kan Naalakkersuisut oplyse andet af interesse for emnet?**

(Medlem af Inatsisartut Anna Wangenheim, Demokraterne)

Begrundelse

Et enigt Inatsisartut vedtog på EM2019 et forslag fra Demokraatits daværende Inatsisartutmedlem Justus Hansen om at undersøge, hvordan laktosefri fødevarer kan gøres billigere for forbrugerne. I betænkningen kan man blandt andet læse denne passage:

”En stor del af den grønlandske befolkning har laktoseintolerans, d.v.s. nedsat evne til at fordøje laktose (mælkesukker). Laktose findes i mælk og andre mejeriprodukter. Indtagelse af mælk eller andre mejeriprodukter med et højt laktoseindhold kan medføre maveproblemer (oppustethed, mavekneb, diarre) for personer med laktoseintolerans. Børn med laktoseintolerans kan få vækst- og trivselsproblemer, hvis laktose ikke begrænses i kosten. Dagligvarebutikkerne tilbyder efterhånden en del laktosefri produkter, om end udbuddet varierer i de forskellige dele af landet. Generelt ligger priserne imidlertid betydeligt over prisen for tilsvarende produkter, som ikke er laktosefri. Ikke alle har råd til at købe laktosefri produkter i tilstrækkeligt omfang. Forslaget ønsker på denne baggrund Naalakkersuisut pålagt at undersøge, hvordan vi kan gøre laktosefri fødevarer billigere for de forbrugere, der har behov for disse produkter. Undersøgelsen skal indeholde beregninger på, hvad de enkelte anbefalinger vil have af økonomiske konsekvenser for samfundet. Forslaget omfatter alene produkter til personer med laktoseintolerans. Forslaget omfatter således ikke produkter til andre fødevarerallergikere, som f.eks. glutenfri produkter. Det formodes, at baggrunden herfor er, at laktoseintolerans er betydeligt mere udbredt her i befolkningen end andre former for fødevarerallergi.”¹

På den baggrund ønsker jeg at kende status på undersøgelsen, idet der aktuelt pågår prisstigninger for forbrugerne, hvilket belaster mange familier og børnefamilier i at klare sig igennem hverdagen.

I sit svarnotat til EM2019/58 skriver Naalakkersuisut følgende:

”Naalakkersuisut gennemfører i øjeblikket en prisundersøgelse på dagligvarer i Grønland med henblik på, at komme med et forslag til mulighederne for hvorvidt og hvorledes prisen på dagligvarer kan nedbringes. Naalakkersuisut har i løbet af efteråret 2019 gennemført en omfattende dataindsamling som vil blive analyseret, med henblik på at undersøge hvorvidt og hvorledes prisen på dagligvarer kan sænkes.”²

Denne generelle prisundersøgelse er jeg ligeledes interesseret i at kende status på.

Prisstigningerne i samfundet i øjeblikket er ikke kun indenfor madvarer, men også huslejestigninger, højere beskatningsgrundlag for arbejdstagere, varsling af brugerbetaling af kajanlæg osv. er alt sammen Naalakkersuisuts politiske tiltag, som rammer forbrugerne og familierne økonomisk hårdt. Man bør kunne leve et sundt og nærende for sine hårdt tjente penge uden at indføre skjulte beskatningstiltag for også at gøre op med social ulighed i sundhed.

¹ https://ina.gl/dvd/EM2019/pdf/media/2544102/pkt58_em2019_bf33_laktoseintoleranss_bet_2beh_da.pdf

² https://ina.gl/dvd/EM2019/pdf/media/2544288/pkt58_em2019_bf33_laktoseintoleranss_sn_2beh_da.pdf

Det fremgår ligeledes i Naalakkersuisuts koalitionsaftale, at *”... det er væsentligt, at se på vilkårene for patienter som sendes til behandling i udlandet og den mad de får serveret”*³. Jeg er interesseret i at vide, hvilket datagrundlag der tages afsæt i for at kunne måle og evaluere på, hvorvidt koalitionen målsætning er opnået og til gavn for alle patienterne, og ikke kun for patienterne i Danmark.

Jeg bider ligeledes mærke i, at Naalakkersuisut agter at gøre det attraktivt at være børnefamilie her i landet, dog lyder det indtil videre som flotte ord uden konkret indhold, idet trivsel og sundhed for børn bl.a. skal sikres ved at kunne brødføde sine børn med hvad, de kan tåle og hvad familierne har af økonomi til.

Igen bliver det de mindrebemidlede familier og børn, som rammes af prisstigninger. Derfor er Inatsisartuts beslutning om at pålægge Naalakkersuisut at lave en undersøgelse af hvorledes fødevarepriserne kan gøres billigere, uhyre aktuel set i lyset af de politiske beslutninger, som jeg vurderer er skjulte skattestigninger med højere husleje, brugerbetaling og beskatning af firmabiler og lignende.

Jeg ønsker svar på mine spørgsmål i løbet af 10 arbejdsdage.

³ https://naalakkersuisut.gl/~media/Nanoq/Files/Attached%20Files/Naalakkersuisut/DK/Koalitionsaftaler/koalitionsaftale_DA.pdf